

Људи говоре: тачке гледишта

Људи говоре. Говоре просто, безначајно...

Ни путопис, ни роман, ни есеј, ни кратка новела, ни интервју. Ово дело представља фузију свега. Настаје у периоду између два рата и као такво исказује посебан однос према претходном и према предстојећем рату. Авангарда на делу. Долази до дефабуларизације, деперсонализације "романа". Важан је језик, важна је форма. Језик различит од Дучићевог и Ракићевог. Форма супротна од Скерлићеве идеје да дело мора да буде цело лепо.

Моћ говора је непроцењива, моћ да човек исказе оно шта осећа, жели.

Можда ово дело настаје приликом Расткових путовања, али то путовање нема везе са туризмом. Битна је спознаја страног човека. Наратор преузима улогу главног актера. Субјекат који је несталан и чије се тачке гледишта стално мењају. Субјекат који контролише судбине других, али опет је тако несигуран "господар ничега". Жели да створи нешто ново, савремено, непоновљиво, јединствено. Пореди писца са пчелама. Важна су познанства. Кратки дијалози су све што је потребно да би сазнали довољно о другим људима. У овом делу има елемената експресионизма, импресионизма, надреализма, лирских момената (највише на крају овог дела).

Док лежи у трави и посматра природу ослобођену човековог присуства схвата бесмисао живота, пролазност, празнину. Сам, изолован од других, дистанциран, једино тако може да уочи оно што пре није могао. Ноћ је та која му омогућава бољу перцепцију. А онда муња која осветљава стварност. Муња као претходница крика. Страховитог, усамљеног, оштрог, челичног, љубичастог, мириса на сумпор крика. Крик као гротескна тачка дела. Крик који представља везу између живота и смрти. Крик који га чини будним за своју стварност. Онај звук који долази из крви, бола, цепања и распадања тела. Страховити звук који означава или смрт или рођење. Овде можемо повући паралелу са песмом "Тајне рођења" која такође испољава елементе мистерије рађања.

Рођење детета подстакло га је на размишљање о сврси живота. Чему живот ако је смрт неизбежна? Зашто бити сведок овог бесмисла? Али опет проналази да је важно не понављати се. Бити јединствен. Сматра да је могућност за поновни почетак непотребан и бесмислен.

Ово дело које настаје спонтано, непланирано као такво је веома оригинално. Рстко оставља свој лични печат. Све оно апсурдно и безначајно добија своје значење. Обичне речи, дијалози, природа, све што нас окружује. Оно што занемарујемо, заборављамо то уствари представља суштину, срж живота. То је оно што је важно. Што је непролазно. Биће увек тако...